

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Nederlands uitstekende pensioensysteem dreigt straks op de sloop terecht te komen

van Praag, B.M.S.

Publication date

2009

Document Version

Final published version

Published in

NRC Handelsblad

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Praag, B. M. S. (2009). Nederlands uitstekende pensioensysteem dreigt straks op de sloop terecht te komen. *NRC Handelsblad*, *Opinie*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Bij Zorg en Welzijn wordt het afbraak.

Zojuist liet het pensioenfonds Zorg en Welzijn met ongeveer twee miljoen deelnemers weten dat het voornemens is het pensioencontract met haar deelnemers drastisch te willen wijzigen. Zij willen af van een duidelijke pensioenverplichting tot het uitbetalen van een geïndexeerd waardevast pensioen en overstappen naar een ‘pensioen –ambitie’. Het pensioen zou gaan ‘mee-ademen’ met de waarde van de beleggingen. Het is natuurlijk duidelijk dat dit een heel prettige regeling is voor de pensioenfondsbestuurders. Zij hebben nog slechts een inspanningsverplichting om er het beste van te maken. Zit het even of voor langere tijd niet mee, dan zegt men ‘sorry’ tegen de deelnemers en verder gebeurt er niets. De deelnemers, actieven en gepensioneerden zitten met de gebakken peren. Bij een normaal contract kan men tegen zijn leverancier bij wanprestatie dan zeggen dat men naar een concurrent gaat. Voor de deelnemers van Zorg en Welzijn geldt echter dat zij verplicht zijn hun pensioen bij dat fonds op te bouwen en er is geen exit. Het is duidelijk dat deze wijziging impliceert dat op langere termijn elke discipline voor bestuurders overboord gezet wordt. En naar ik vrees ook voor werkgevers en werknemers. De verleiding is voor hen heel sterk om na een aantal goede beleggingsjaren, waarin de reserves goed gestegen zijn, de premie-bijdrage te verlagen, waarna als het weer tegenzit een premie-verhoging zeer moeilijk af te dwingen zal zijn. Het wordt inderdaad een ‘casino –pensioen’.

Is het dan zo slecht gesteld met Zorg en Welzijn dat men zulke wanhoopsdaden plant? Het antwoord is hoofdzakelijk ja en een beetje nee. De jaar-rendementen bij Zorg en Welzijn liggen volgens eigen opgaven sinds 1970 gemiddeld op ca. 9 % van het vermogen. In 2009 werd 17,6 % gescoord, in 2010 12,6% en in 2011 8,4%. In 2012 werd over de eerste twee kwartalen weer 5,5% bijgeschreven. Met het rendement is dus niks mis , ook al schommelt het van jaar tot jaar. Integendeel een groot compliment voor de beleggers is op zijn plaats. Is er dan een te lage premie? Die premie bedraagt nu ongeveer

24 % .Maar die lag in 2001 nog op 5% ,wat natuurlijk onverantwoord laag was. In 2006 was de premie naar een meer verantwoord niveau gebracht van 22,5%.

Het grootste probleem met Zorg en Welzijn is dat zij door de Minister en de Nederlandse Bank gedwongen wordt haar positie te waarderen met behulp van een dekkingsgraad ,waarbij een discontovoet van ca. 2,5 % moet worden gebruikt, terwijl het werkelijke rendement gedurende vele decennia ongeveer 9 % is. Zo kan natuurlijk elk fonds ‘onder water’ gezet worden. Met inachtneming van een zekere prudentie zou een discontovoet van 6 % redelijk zijn. Uitgaande van de vuistregel dat elk procentpunt meer rekenrente de dekkingsgraad met 15 % doet stijgen, zou de dekkingsgraad van ZW kunnen worden becijferd op ca. 145 % in plaats van de armetierige 100% , waarmee de Nederlandsche Bank ZW uitdost.

Ik kan niet anders concluderen dan dat het Nederlandse systeem van zekere pensioenen en pensioenfondsen in welker toezeggingen wij vertrouwen kunnen hebben naar de afbraak gebracht wordt met als bijkomend gevolg dat het arbeidsklimaat voor vele jaren totaal verpest wordt.

Het lijkt uitermate gewenst dat een commissie van onafhankelijke wijzen , bijv. een Staatscommissie , de hele pensioenproblematiek inclusief de betekenis van het aanvullend pensioen voor de arbeidsmarkt, eens grondig analyseert. De samenstelling van zo'n commissie zal moeilijk zijn. In ieder geval lijkt het niet wenselijk dat deze commissie weer bevolkt wordt door de bekende nationale goeroes en/of de belangenpartijen zoals werkgevers en vakbonden. Zij zullen immers niet in staat zijn hun eerder ingenomen posities kritisch te heroverwegen. Veeleer moet gedacht worden aan een aantal onafhankelijke buitenlandse deskundigen zonder besmet verleden. In de tussentijd lijkt het verstandig geen onberaden stappen te doen, die heel moeilijk meer teruggedraaid kunnen worden.

De hele zaak klemt des te meer , omdat de instandhouding van ons andere pensioensysteem, de AOW, in de naaste toekomst een veel groter probleem wordt dan de

aanvullende pensioenen. Het omslagstelsel van de AOW zal immers op grond van de demografische ontwikkelingen binnenkort onhoudbaar blijken; het voorstel van de commissie -Van Dijkhuizen om de AOW voor welgestelde ouderen te fiscaliseren preludeert daar reeds op. Ons systeem van aanvullende pensioenen is het beste van de wereld en handhaafbaar. Niet afbreken dus !

B.M.S.van Praag